

Η κυβέρνηση ετοιμάζει κατάργηση δικαιωμάτων ειδικής κατηγορίας κρατουμένων

Γράφειο Ιός

Παρά τις αντιδράσεις, η κυβέρνηση εμφανίζεται αποφασισμένη για τη δημιουργία μιας ειδικής κατηγορίας κρατουμένων, για τους οποίους δεν θα ισχύουν οι μέχρι σήμερα ρυθμίσεις του Σωφρονιστικού Κώδικα.

Το φιτίλι που ονομάζεται συνθήκες κράτησης στην Ελλάδα αποφάσισε να ανάψει ο υπουργός Δικαιοσύνης, προτάσσοντας πριν από κάθε άλλο πρόβλημα στις φυλακές τη δημιουργία των φυλακών τύπου Γ’ ή επί το λαϊκότερο Γκουαντάναμο. Μάζεψε ο υπουργός κάποια σκόρπια ανώδυνα θετικά μέτρα για αρρώστους και κρατουμένους που μπορούν να αφεθούν με όρους, πρόσθεσε και κάποιες δικονομικές εκκρεμότητες και δημιούργησε ένα υπερνομοσχέδιο για το πρώτο θερινό τμήμα της Βουλής, με κύριο στόχο τη σύσταση ειδικών φυλακών απόλυτης απομόνωσης. Ηδη οι τριήμερες αντιδράσεις των κρατουμένων έδειξαν ένα πρώτο κλίμα, ενώ με το σύνολο του νομοσχεδίου διαφωνούν πάνω-κάτω όλα τα κόμματα, πλην Ν.Δ. και ΑΝ.ΕΛΛ., όλοι οι φορείς των δικαιωμάτων, οι Ανεξάρτητες Αρχές, οι Ενώσεις των Σωφρονιστικών Υπαλλήλων, οι Δικαστικές Ενώσεις, οι Δικηγορικοί Σύλλογοι και φυσικά όλοι οι 12.500 κρατούμενοι. Μεταξύ άλλων τροποποιείται ο Νέος Σωφρονιστικός Κώδικας τον οποίο επεξεργάστηκε και ολοκλήρωσε το 2013 η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή. Ο Κώδικας ήταν κοινής αποδοχής, προς μια κατεύθυνση πολύ πιο σύμφωνη με τις σύγχρονες αντιλήψεις σωφρονισμού και επανένταξης, αλλά ο υπουργός δεν τον έφερε ποτέ για κύρωση στη Βουλή. Τώρα ανατρέπονται όλα.

Κατάργηση του κράτους δικαίου

Το νομοσχέδιο αλλάζει τη σύσταση της ΚΕΜ (Κεντρική Επιτροπή Μεταγωγών), όπου πλέον πρόεδρος θα είναι ο επόπτης της φυλακής Κορυδαλλού αντεισαγγελέας Εφετών, ενώ πριν ήταν ο γενικός γραμματέας Αντιεγκληματικής Πολιτικής του υπουργείου Δικαιοσύνης. Οι

μεταγωγές σε φυλακές και σε αυτοτελή τμήματα τύπου Γ΄ θα δεν θα γίνονται από την ΚΕΜ, αλλά με παραγγελία του εισαγγελέα εκτέλεσης ποινών, με βάση όχι μόνο καταδικαστική απόφαση αλλά και με το προσωρινό ένταλμα κράτησης, αναλόγως με το αδίκημα. Στις φυλακές Γ΄ θα πηγαίνουν αμέσως:

Α) όσοι κατηγορούνται ή δικάστηκαν για εσχάτη προδοσία, προσβολή κατά της ζωής φορέων πολιτειακών λειτουργημάτων (ακόμα και για ένα γκαζάκι σε γραφείο πολιτικού), επιβολή στην εθνική ακεραιότητα και τρομοκρατία πάντα μέσα από την υπόνοια ή βεβαιότητα για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση,

Β) όσοι έχουν καταδικαστεί για ανθρωποκτονία από πρόθεση ακόμα και εν βρασμώ, ληστεία με θάνατο ή βαριά σωματική βλάβη, στην περίπτωση που ανήκουν σε εγκληματική συμμορία,

Γ) όσοι κρίνονται επικίνδυνοι για την ασφάλεια στις φυλακές και έχουν ποινή κάθειρξης πάνω από 10 χρόνια και όσοι έχουν τελέσει βαριά πειθαρχικά παραπτώματα, όπως άσκηση βίας κατά του προσωπικού, συνεργασία με άλλους κρατουμένους για βίαιη απόδραση και κατοχή αντικειμένων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν όπλα.

Ο εισαγγελέας κρίνει και εκτιμάει τους ιδιαίτερους λόγους επικινδυνότητας για την τρίτη μόνο κατηγορία. Οι άλλοι πάνε πακέτο στις φυλακές Γ΄. Σε έσχατη δε ανάγκη αποφασίζει ο ίδιος ο υπουργός! Τα μέτρα κράτησης θα είναι αυστηρότερα και θα επηρεάζουν ασφαλώς τη διαβίωση στις φυλακές. Δεν προβλέπεται εκεί καθεστώς ελεύθερης διαβίωσης αλλά ούτε γενικότερα διαβίωσης.

Στην ουσία μπορούν να κρατηθούν εκεί ακόμα και πάνω από 10 χρόνια, αν και μάλλον η φυσική και κοινωνική απόλυτη εξόντωση θα έρχεται νωρίτερα. Πέρα όμως από όλα αυτά θα περιορίζονται και τα δικαιώματα μέσα στις φυλακές: εργασία, ευεργετικά μεροκάματα, επισκεπτήρια κ.λπ. Αδειες δεν θα χορηγούνται ποτέ. Μεταγωγές μόνο για δικαστήρια. Η ΕΛ.ΑΣ. οπλισμένη θα αναλάβει την εξωτερική φύλαξη κι όσο για το πότε θα επεμβαίνουν εκεί τα συναφή σώματα είναι και θα παραμένει απόρρητο.

Ο απόλυτος άρχων του νόμου

Ο υπουργός αποφάσισε να εφαρμόσει ένα «κράτος δικαίου» μηδενικής ανοχής. Μια

παραβίασηάδειαςέδωσεεπιτέλουςστονυπουργόκΑθανασίουτην ευκαιρία να «ξεμπερδέψει» με τον ενοχλητικό ποινικό και σωφρονιστικό κώδικα. Οπως επισήμανε στην επιτροπή η εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ Ζωή Κωνσταντοπούλου, «το άρ. 1 αποτελείται από 7 σελίδες και δεκαπέντε παραγράφους, που κατοχυρώνουν την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη ως υπέρτατο αγαθό για το οποίο κάμπτονται όλα τα δικαιώματα». Εδώ όμως υπενθυμίζει η βουλευτίνα ότι η διάταξη προσκρούει στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου που αναφέρει –επιτέλους– ότι δεν κάμπτονται όλα τα δικαιώματα χάριν προστασίας της δημόσιας τάξης και της κρατικής ασφάλειας. «Περιέχονται διατάξεις που αφορούν τον περιορισμό θεμελιωδών δικαιωμάτων των κρατουμένων προς την κατεύθυνση της κοινωνικής επανένταξης. Το να λέτε, κύριε υπουργέ, ότι κάποιοι δεν παίρνουν άδεια και κάποιοι υποχρεωτικά πρέπει να μένουν είκοσι χρόνια χωρίς υφ' όρον απόλυση, είναι εκδικητική στάση της πολιτείας».

Ο υπουργός «απονέμει» στον εαυτό του την υπέρτατη εξουσία, ξεπερνώντας ακόμα και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας που έχει το αποκλειστικό δικαίωμα όχι βέβαια να τιμωρεί εκδικητικά, αλλά να δίνει χάρη σε κάποιον κρατούμενο. Ο ίδιος προΐσταται στην 3μελή επιτροπή ΚΕΜ που ο ίδιος ορίζει, ενώ ο ίδιος έκρινε ότι όλοι οι επικεφαλής των φυλακών θα είναι μόνο συνταξιούχοι δικαστικοί μεγάλης ηλικίας! Ο,τι άλλο επάγγελμα –ακόμα και με ειδικά πτυχία– κάλυπτε τέτοιες θέσεις ή νεότερες ηλικίες, ξεχάστε το. Ο διαχωρισμός εκτελεστικής και δικαστικής εξουσίας ολοένα δηλαδή συρρικνώνεται σε μια κατεύθυνση αυταρχισμού.

– Ο ίδιος αποφάσισε ποιους κρατουμένους θα οδηγήσει στις ειδικές φυλακές επειδή τους θεωρεί επικινδύνους στο μέτρο που κανένα δικαστήριο δεν αποδίδει αυτή την «ιδιότητα» σε κρατούμενο πέρα από την όποια ποινή του. Η εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ υπενθύμισε ότι ο κρατούμενος δεν στερείται κανένα άλλο δικαίωμα πλην της ελευθερίας του.

– Ο ίδιος αποφασίζει στη συνέχεια ότι δεν του αρκεί το έργο των σωφρονιστικών υπαλλήλων και για το «καλό» τους φέρνει δυνάμεις της ΕΛ.ΑΣ. με όπλα να τους διευκολύνουν. Αν κρίνουν δε ότι κινδυνεύουν θα μπορούν να πυροβολούν στο ψαχνό χωρίς προειδοποίηση. Προφορικά μέχρι στιγμής διαβεβαίωσε την επιτροπή ότι όταν μπαίνουν αυτές οι μονάδες της ΕΛ.ΑΣ. για κάποιο λόγο μέσα στη φυλακή θα αφήνουν το όπλο… απέξω.

– Ο ίδιος αποφασίζει το πώς οι συνήγοροι θα υπερασπίζονται τους πελάτες τους νομοθετώντας για τη δυνατότητα να διεξάγεται δίκη ακόμα και χωρίς την παρουσία τους, στερώντας ακόμα και το απόλυτο δικαίωμα της πρόσβασης στο σύνολο της δικογραφίας.

– Ο ίδιος κρίνει με τις προτάσεις αυτού του νόμου πόσο θα μένουν χωρίς άδεια οι κρατούμενοι, πόσο θα μένουν στη φυλακή οι ισοβίτες, τα πάντα όλα.

Προ των πυλών αυτού του νομοσχεδίου είναι ο πλήρης έλεγχος της Δικαιοσύνης από την κυβέρνηση και ειδικά από τον υπουργό Δικαιοσύνης, ο πλήρης έλεγχος στις ζωές των καταδικασμένων και υποδίκων και ο πλήρης έλεγχος στο έργο των σωφρονιστικών δομών και του προσωπικού τους.

Σφοδρές αντιδράσεις

Η αντιδράσεις των Δικαστικών Ενώσεων, που με έντονες ανακοινώσεις πριν από τη συζήτηση του νομοσχεδίου έχουν εκφράσει τη δυσφορία τους για τις παρεμβάσεις στο έργο τους, διατυπώθηκαν ήδη στην επιτροπή από τους ίδιους. Το ΣτΕ αναμένεται να απαντήσει γραπτώς στην επιτροπή για την παρέμβαση στον τρόπο λήψης αποφάσεων αλλά και την αποστέρηση ουσιαστικά (λόγω νέου μεγάλου κόστους) της δυνατότητας πολιτών να προσφεύγουν σ’ αυτό. Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι και η Ενωση Εγκληματολόγων κατέθεσαν ότι το νομοσχέδιο είναι πρόχειρο, αντισυνταγματικό και αντίθετο με την ΕΣΔΑ. Οι δικαστικοί διατύπωσαν αντιρρήσεις και για το διάστημα και για τον τρόπο «επιλογής» των… επικίνδυνων.

Αντιδράσεις έντονες διατύπωσαν και οι Ενώσεις των Σωφρονιστικών Υπαλλήλων στις επικίνδυνες διατάξεις που τους υποβιβάζουν σε «τσόντα» της ΕΛ.ΑΣ., αγνοώντας το πόσο εξειδικευμένο οφείλει να είναι το έργο τους. Οι κρατούμενοι δεν θα διακρίνουν πλέον τη διαφορά μεταξύ αστυνομικών και σωφρονιστικών και τις συνέπειες αυτές μέσα στις φυλακές φοβόμαστε και να τις σκεφτούμε. Μετά το 2000 η ΕΛ.ΑΣ. ανέθεσε το έργο στην υπηρεσία εξωτερικής φύλαξης και τώρα καλείται να το αναλάβει εκ νέου.

Τέλος, είναι βέβαιο ότι θα αντιδράσουν και οι δημοτικοί φορείς που θα κληθούν να φιλοξενήσουν τις απάνθρωπες φυλακές. Ο φόβος και μόνο ότι κάτι «τρομακτικά τέρατα» επικίνδυνα θα μαζευτούν μαζί σε μια συγκεκριμένη φυλακή θα προκαλεί διαρκή πανικό στους περιοίκους.

Οι –ελάχιστοι– φορείς, Ανεξάρτητες Αρχές και Ενώσεις που κλήθηκαν στην επιτροπή

τεκμηρίωσαν πλήρως την απόλυτη αντίθεσή τους στα αδιακρίτως επιβαλλόμενα πειθαρχικά και τιμωρητικά μέτρα, μιλώντας για μέθοδο διοίκησης στρατοπέδων κι όχι φυλακών αλλά και για την αναγκαιότητα εξατομίκευσης και συχνής επανεξέτασης της κάθε ποινής. «Ανατρέπεται η φιλοσοφία δικαίου 30 ετών», δήλωσε ο βοηθός συνήγορος του Πολίτη.

Ο υπουργός δικαιολόγησε τις επιλογές του λέγοντας ότι «τα τελευταία χρόνια πέρα από τη διόγκωση των χρόνιων προβλημάτων του σωφρονιστικού συστήματός μας, ζήσαμε και τη διόγκωση περιστατικών τυφλής ανθρωποκτόνου βίας κατά προσωπικού και κρατουμένων, αποδράσεις, ομηρίες φυλάκων, επιθέσεις σε φυλακές [...]». Σημειώνουμε εδώ ότι όλοι οι κρατούμενοι για τρομοκρατία (187 Α) που προβλέπεται να πάνε ως ιδιαίτερα επικίνδυνοι στις ειδικές φυλακές δεν συσχετίζονται με κανένα από τα παραπάνω περιστατικά, πλην μιας χειροδικίας που έγινε στον Κορυδαλλό. Λίγο παρακάτω ο υπουργός διατείνεται ότι έτσι κάνουν και στην Ευρώπη. Του διαφεύγει ότι στις άλλες χώρες που υπάρχει τέτοιος θεσμός ο επικίνδυνος κρατούμενος κρίνεται κατά περίπτωση, συχνότατα και πάντα με βάση τη συμπεριφορά του στη φυλακή, ενώ σε κάθε περίπτωση το ανώτατο προβλεπόμενο όριο κράτησης είναι το μισό από τα 10 χρόνια που προβλέπει ο νόμος του.

Ταυτόχρονα τα προβλεπόμενα δικαιώματα ισχύουν και γι' αυτούς χωρίς περιορισμούς σε επισκεπτήρια, μεροκάματα, μαθήματα κ.λπ., πράγμα που τόνισαν σχεδόν όλοι οι βουλευτές της αντιπολίτευσης, αλλά πολύ εμφατικά και ο «συγκυβερνήτης» από το ΠΑΣΟΚ εισηγητής Κ. Τριαντάφυλλος, που δυσκολεύτηκε να υπερασπιστεί το νομοθετικό πόνημα του υπουργού με αποτέλεσμα πολλές αντιφατικές διατυπώσεις. Ενώ, για παράδειγμα, είπε ότι η εξέλιξη του εγκλήματος δικαιολογεί φυλακές υψίστης ασφαλείας, εν τούτοις έβαλε ζητήματα που στην ουσία τους αμφισβήτησαν την αναγκαιότητα περιορίζοντάς την σε ελάχιστους κρατουμένους με μικρότερη διάρκεια κράτησης εκεί και μόνο εφόσον αποδειχτούν επικίνδυνοι. «Λίγοι, συγκεκριμένοι και υψηλής επικινδυνότητας. Για μας είναι εκ των ων ουκ άνευ το κριτήριο της επικινδυνότητας ή του κινδύνου διαφυγής ή διατήρησης σχέσης με εγκληματική οργάνωση, που εξακολουθεί να υπάρχει. Οχι μόνο η φύση του συγκεκριμένου εγκλήματος καθιστά κάποιον αναγκαστικά έγκλειστο στις συγκεκριμένες φυλακές. Πρέπει να δώσουμε τη δυνατότητα της ατομικής αξιολόγησης», συμπλήρωσε ο εισηγητής του ΠΑΣΟΚ και δήλωσε ότι η δεκαετής διάρκεια αυτής της ειδικής κράτησης χωρίς άδειες, ούτε καν με ηλεκτρονική επιτήρηση, δεν είναι δυνατόν να φτάσει στη Βουλή.

Ο ίδιος ο υπουργός αναφέρθηκε αντιφάσκοντας με τον δικό του νόμο σε «πραγματικά επικινδύνους» κρατουμένους, αναγνωρίζοντας ότι δεν είναι όλοι οι κατηγορούμενοι με βάση κάποιο άρθρο του Π.Κ επικίνδυνοι ντε φάκτο.

ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Νομολογία... τρίτου τύπου

Ο καθηγητής εγκληματολογίας Γιάννης Πανούσης από τη ΔΗΜΑΡ ξεκίνησε με την απόλυτη διαφωνία του ειδικά για τις προβλεπόμενες φυλακές τρίτου τύπου «υψίστης ασφαλείας», λέγοντας ότι είναι από σωφρονιστική άποψη μια καταστροφική νομοθεσία. «Υπερβαίνει τα όρια, την έννοια και τη λειτουργία της ποινής, ενώ από ανθρωπιστική άποψη είναι ταπεινωτικό. Κατά τη γνώμη μου, σε πολλά σημεία συνιστά ταπεινωτική μεταχείριση και βασανιστήρια». Με ένα ξεκάθαρο παράδειγμα ο κ. Πανούσης συνόψισε τη φιλοσοφία Αθανασίου: «Ποιους από τους έγκλειστους στις ελληνικές φυλακές αφορά άραγε αυτό το νομοσχέδιο; Εγώ, κ. πρόεδρε, που έχω υποστεί δύο επιθέσεις και από τους Πυρήνες της Φωτιάς, που έβαλαν βόμβα στο γραφείο μου, και από κουκουλοφόρους, δεν πιστεύω ότι πρέπει εικοσάχρονα παιδιά να τα στέλνουμε στο Αλκατράζ, γιατί με αυτό το νομοσχέδιο κάποιους συγκεκριμένους πάμε να βάλουμε στις φυλακές τρίτου τύπου. Εν πάση περιπτώσει, θα προϋπέθετε μια επιτροπή ειδικών που θα αποφαίνονταν και για το ποια επικινδυνότητα υπάρχει, ποιους ανθρώπους αφορά, για ποιο λόγο και με ποια πρόγνωση, αλλιώς οδηγούμαστε σε εκδικητική διοίκηση». Στη συνέχεια, με πολύ εμφατικό τρόπο, δήλωσε ότι ξεπερνάει η διάταξη αυτή το δικαίωμα του τιμωρείν και οδηγεί σε οιονεί ποινή θανάτου και συμπλήρωσε: «Είναι σαν να έχουμε, δηλαδή, μέσω της παρέμβασης του κράτους μια δικαίωση όλων των βασανιστηρίων ή των ειδικών τρόπων κράτησης στο όνομα μιας εκδίκησης σε αυτόν που διαφωνεί». Εξήγησε, τέλος, ότι κανένας κρατούμενος σε κάποια άλλη φυλακή δεν θα αλλάξει μια επιθετική συμπεριφορά επειδή άλλοι με βάση το αδίκημα που διέπραξαν εκτός είναι κλεισμένοι στην ειδική φυλακή.

Το ίδιο έντονα αντέδρασε και η ανεξάρτητη Θεοδώρα Τζάκρη: «Η οριοθέτηση που βάζετε εδώ για τους ανθρώπους που θα οδηγηθούν σε αυτές τις φυλακές, είναι τουλάχιστον αόριστη και προβληματική. Η προσέγγιση είναι τελείως αυταρχική». Υποσημείωσε, τέλος, το πρόβλημα που θα δημιουργηθεί με το Συμβούλιο της Ευρώπης εάν περάσει μια τέτοια

διάταξη που καταργεί βασικά δικαιώματα των κατηγορουμένων.

Αντέδρασε και ο χρυσαυγίτης Μ. Αρβανίτης για ευνόητους λόγους (ειδικά στο άρθρο για την τιμωρία βουλευτών). Εχουμε βέβαια την απόλυτη σιγουριά ότι αν στις φυλακές αυτές πήγαιναν μόνον οι κρατούμενοι για τρομοκρατία δεν θα είχε κανένα πρόβλημα, αλλά να που η μοίρα τα έφερε αλλιώς! Πάντως ο υπουργός έσπευσε να διαβεβαιώσει τον χρυσαυγίτη ότι η «ειδική» τιμωρία θα προβλέπεται μόνο μετά την οριστική καταδίκη του κάθε βουλευτή και ότι θα γίνει αλλαγή στη διατύπωση.

Η εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ, εκθέτοντας αναλυτικά την πλήρη διαφωνία της αξιωματικής αντιπολίτευσης, μίλησε για τις νέες αρχές Αθανασίου που εισάγονται με το νομοσχέδιο: «Η αρχή της εξουθένωσης του αδύναμου κρατουμένου, η αρχή της ανεπίτρεπτης διάκρισης μεταξύ κρατουμένων με βάση το αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκαν ή κρατούνται προσωρινά. Η αρχή της εκδίκησης και της δημιουργίας εσωτερικού εχθρού. Η αρχή της κάμψης του κράτους δικαίου προς εξυπηρέτηση σκοπιμοτήτων άλλων από την απονομή της δικαιοσύνης και η αρχή της υπαναχώρησης από την προστασία της ανθρώπινης ζωής με τις διατάξεις που προβλέπονται σε σχέση με την οπλοφορία αστυνομικών». Μίλησε και για το συγκεκριμένο κατάστημα που προορίζεται για τύπου Γ΄ και επισήμανε κάτι σημαντικό: «Η φυλακή Δομοκού, την οποία επισκεφτήκαμε και η οποία είναι σε άθλια κατάσταση, είναι φυλακή μόλις επτά ετών. Το ότι μια φυλακή, η οποία έχει πληρωθεί με χρήματα του ελληνικού Δημοσίου, σε επτά χρόνια βρίσκεται σε αυτή την κατάσταση, αμέσως δημιουργεί το ερώτημα πού πάνε αυτά τα χρήματα και γιατί δεν πάνε στην κατασκευή ασφαλών εγκαταστάσεων οι οποίες δεν θα προσβάλλουν την αξιοπρέπεια των κρατουμένων».

Οι ΑΝ.ΕΛΛ. συμφώνησαν στο πνεύμα του νομοσχεδίου και στην αναγκαιότητα τέτοιων φυλακών, αλλά η εισηγήτρια Μαρίνα Χρυσοβελώνη διαφώνησε με τη στέρηση των δικαιωμάτων σε επισκεπτήρια, επικοινωνίες κ.λπ. αλλά και με την ανάθεση της φύλαξης στην ΕΛ.ΑΣ.

Αναλυτικός και πειστικός σε κάθε του επιχείρημα ο εισηγητής του ΚΚΕ Γιάννης Γκιόκας δήλωσε ότι το κόμμα του θα καταψηφίσει το νομοσχέδιο «διότι με πρόσχημα ορισμένα πραγματικά γεγονότα, ορισμένα αρνητικά φαινόμενα όπως είναι οι αποδράσεις από φυλακές, όπως η αμφιλεγόμενη απόδραση Ξηρού, θεσμοθετείται και εγκαινιάζεται ένας νέος τύπος φυλακών που κλονίζει όλη τη λογική και την φιλοσοφία που υπάρχει στον χώρο του σωφρονισμού, όπως τουλάχιστον είχε επικρατήσει τα τελευταία χρόνια». Τόνισε ότι σε καμία περίπτωση τα μέτρα ασφαλείας δεν είναι ξεκομμένα από τις συνθήκες διαβίωσης στις φυλακές: «Είναι άλλο πράγμα να υπάρχουν και να ενισχυθούν τα μέτρα ασφαλείας στις

φυλακές και άλλο πράγμα και τελείως διαφορετικό είναι να υπάρχουν φυλακές τέτοιου τύπου, όπου καταστρατηγείται κάθε έννοια δικαιώματος και όλα αυτά μάλιστα να εφαρμόζονται και σε υπόδικους και σε κατάδικους με αυτή την αόριστη και αξιολογική έννοια «ιδιαίτερα επικίνδυνος» [...] Στην πράξη αυτό που θα γίνει είναι ότι και ένα απλό πειθαρχικό παράπτωμα, μια διένεξη με έναν σωφρονιστικό υπάλληλο, θα οδηγεί στο να χαρακτηρίζεται κάποιος ιδιαίτερα επικίνδυνος και να οδηγείται στις φυλακές Γ΄. Εγώ λέω, χωρίς να έχω γνώσεις ούτε ψυχολογίας ούτε να έχω εμβαθύνει στη σωφρονιστική, κρατούμενοι που θα μένουν δέκα χρόνια στις φυλακές, δεν θα παίρνουν άδεια, δεν θα έχουν επικοινωνία με τον έξω κόσμο, θα είναι πιο αγρίμια και από τα αγρίμια, δεν θα γίνουν επικίνδυνοι για σωφρονιστικούς υπαλλήλους και για άλλους κρατουμένους; Αυτό είναι αφέλεια να το πιστεύει κανείς. Επομένως, ακόμα και με τη δική σας λογική, δηλαδή της προστασίας της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, κατά τη γνώμη μας, δεν επιτυγχάνεται ο συγκεκριμένος στόχος, αλλά θα συμβεί το ακριβώς αντίθετο».

Η προπαγάνδα με τις άδειες

Μια ακόμα τοποθέτηση στο θέμα για τις άδειες έκανε η Αφροδίτη Σταμπουλή από τον ΣΥΡΙΖΑ με αναφορά στην εξαφάνιση Ξηρού κατά τη διάρκεια της 7ης εισαγγελικής άδειας που πήρε και που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθεί η κατάληξή της. Απευθυνόμενη στον υπουργό ρώτησε: «Συνειδητοποιείτε ότι με αυτόν τον τρόπο πρόδρομα σωφρονίστηκε -σε πολλά εισαγωγικά- ο Ιλί Καρέλι; Συνειδητοποιείτε ότι αν αυτός ο κρατούμενος δεν είχε παραμείνει έγκλειστος επί 16 χρόνια χωρίς άδεια και είχε πάρει αυτά που προβλέπει ο νόμος για τους υπόλοιπους κρατουμένους, σήμερα ο ατυχής σωφρονιστικός υπάλληλος των Φυλακών Μαλανδρίνου θα ζούσε; Ποιος θα ξαναδώσει άδεια και ποιος κρατούμενος θα θεμελιώσει προσδοκία άδειας, όταν συμμορφώνεται στους κανόνες της λειτουργίας του σωφρονιστικού συστήματος; Και πώς θα εμπεδώσετε, κύριε υπουργέ, τη βασική προϋπόθεση για τη λειτουργία του σωφρονιστικού συστήματος, που είναι η εμπέδωση και η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μεταξύ του κρατουμένου, του καταδικασθέντος και της πολιτείας; Εσείς θέλετε την εμπιστοσύνη, ακόμη και εκεί όπου έχει δημιουργηθεί, να τη διαρρήξετε».

Θυμίζουμε εδώ ότι ο θεσμός των αδειών έχει φέρει την Ελλάδα –επιτέλους– στην πρώτη θέση πανευρωπαϊκά στον βαθμό συνέπειας των κρατουμένων απέναντι στο μέτρο με επιτυχία 97,4%. Αντί λοιπόν να χαίρεται γι’ αυτό το υπουργείο, με πρόσχημα τον «εξορθολογισμό» τιμωρεί συλλήβδην τους κρατουμένους για τη μία συγκεκριμένη περίπτωση παραβίασης.

Παραδείγματα για τους δύσπιστους

– Καταδικασμένος με τον αντιτρομοκρατικό (187 Α) σε ποινή ισόβιας κάθειρξης βρίσκεται από το 2002 στον Κορυδαλλό ο Ηρακλής Κωστάρης («Εφ.Συν.» 14.4.2014). Για την οικονομία χώρου κάνουμε την παραδοχή ότι όλα κρίθηκαν σωστά και η ποινή που του επιβλήθηκε ήταν ανάλογη με την πράξη του. Υστερα από αρκετά χρόνια στα ειδικά κελιά ο συγκεκριμένος κρατούμενος μεταφέρθηκε στην ανοιχτή φυλακή ΚΑΥΦ και δούλευε στους φούρνους. Διάβασε, έδωσε εξετάσεις και πέρασε στα ΤΕΙ Πειραιά, όπου φοίτησε με καθημερινή ημερήσια άδεια επί 2,5 χρόνια (5 εξάμηνα) και ειδικές άδειες στις εξετάσεις. Είχε πολύ καλή επίδοση και βαθμολογία, λένε οι καθηγητές, υποδειγματική συμπεριφορά κρατουμένου βεβαιώνουν οι φύλακες. Μετά την παραβίαση της άδειας από τον Χριστόδουλο Ξηρό ο κρατούμενος αυτός μεταφέρθηκε ξανά αναίτια στα ειδικά κελιά. Εχασε ήδη ένα εξάμηνο, διότι του απαγορεύτηκε να πάει στα μαθήματα, ενώ από τότε έκανε 67 αιτήσεις για να πάρει άδεια να πάει στη σχολή. Δεν πήρε ποτέ καμιά απάντηση, ενώ κινδυνεύει να χάσει όχι μόνο τη χρονιά αλλά και το πτυχίο. Ενα βήμα πριν από την κοινωνική επανένταξή του κι ενώ ήδη έχει συμπληρώσει 12 χρόνια κάθειρξης κινδυνεύει τώρα -αν ψηφιστεί ο νόμος Αθανασίου- να πάει στις φυλακές υψίστης ασφαλείας και να τιμωρηθεί ξανά αναδρομικά και εξωδικαστικά με τον πλέον εκδικητικό τρόπο. Αυτό είναι με δυο λόγια το προτεινόμενο νομοσχέδιο.

– Το δεύτερο παράδειγμα είναι η περίπτωση Καρέλι. Ο άνθρωπος αυτός δεν θα βρισκόταν, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις Αθανασίου, σε ειδική φυλακή. Πάλι μετά την ιστορία Χ. Ξηρού και όταν επιβλήθηκε σιωπηρά σε όλους σχεδόν τους κρατουμένους στέρηση αδειών και πολύ περισσότερο σε όσους περίμεναν την πρώτη πολυπόθητη έγκριση άδειας ο κρατούμενος εισέπραξε άλλο ένα «όχι». Η τραγική εξέλιξη είναι γνωστή στο πανελλήνιο. Ο ίδιος τρελαμένος προέβη σε μια άγρια δολοφονική ενέργεια που στέρησε τη ζωή από έναν νέο άνθρωπο που δεν έφταιγε σε τίποτα, ενώ στη συνέχεια δημόσιοι λειτουργοί θεώρησαν σκόπιμο να τον λιντσάρουν μέσα στη φυλακή μέχρι θανάτου.

– Τρίτο παράδειγμα, ο μπράβος Χ που φέρεται μέσα από τη φυλακή να έδωσε εντολή σε άτομο εκτός φυλακών να δολοφονήσει τον Ψ. Βάσει της πρώτης του καταδίκης δεν θα ήταν σε ειδική φυλακή, γιατί είχε κατηγορία για μια απλή σωματική βλάβη, ενώ η επικινδυνότητά του απέναντι στην κοινωνία θα ήταν γεγονός ακόμα κι αν είχε ψηφιστεί το νομοσχέδιο αυτό.

– Τέταρτο παράδειγμα, οι νεαροί που έκαναν τη ληστεία στο Βελβεντό χωρίς να τραυματίσουν κανέναν. Επειδή δικάζονται με τον αντιτρομοκρατικό νόμο θα πάνε στις

φυλακές τύπου Γ’. Αυτοί που τραυμάτισαν μετανάστες και ανήκουν στα τάγματα εφόδου της εγκληματικής οργάνωσης, δεν θα πάνε στις ειδικές φυλακές διότι αυτό ισχύει για εγκληματικές οργανώσεις μόνο του αντιεξουσιαστικού «άκρου». Το ίδιο ισχύει και για τους μεγαλεμπόρους τόνων πρέζας που όχι μόνο σκορπούν τον θάνατο στην κοινωνία, αλλά θησαυρίζουν από αυτόν. Αυτοί δεν θα πάνε όμως σε ειδικές φυλακές.
– Πέμπτο παράδειγμα, ο βιαστής που μπορεί να βίασε ακόμα και το παιδί του, αλλά δεν θα πάει σε ειδικές φυλακές διότι δεν είναι επικίνδυνος.Τελικά ο μεγαλέμπορος ναρκωτικών που με μισό τόνο φτάνει και αποφυλακίζεται με όρους σκορπίζοντας θάνατο στην κοινωνία ή ο βιαστής που σε μια οποιαδήποτε φυλακή υπάρχει κίνδυνος να κακοποιήσει έναν νεαρό κρατούμενο, αυτά είναι συνηθισμένα συμβάντα. Το γκαζάκι όμως του τρελαμένου πιτσιρικά ακόμα και χωρίς φθορές, ακόμα και με προειδοποίηση, δεν καταπίνεται! Αυτός θα πάει στις Γ’ και θα βγει -αν βγει ποτέ- έτοιμος πια για το επόμενο βήμα

Διαβάστε

**Gunther Arzt «Der Ruf nach Recht und Ordnung. Ursachen und Folgen der Kriminalitätsfurcht in den USA und in Deutschland» (J.C.B. Mohr, Tübingen 1976).*

Οι πηγές της σύγχρονης σκλήρυνσης των αντιεγκληματικών πολιτικών, με οδηγό την αντιμετώπιση όχι της εγκληματικότητας, αλλά του φόβου της εγκληματικότητας, με παράδειγμα τις ΗΠΑ και τη Γερμανία.

**Loïc Wacquant «Οι φυλακές της μιζέριας» (πρόλογος Ν. Παναγιωτόπουλος, μετάφραση Κ. Διαμαντάκου, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2001).*

Ανατομία του σύγχρονου αμερικανικού μοντέλου φυλάκισης των «ανεπιθύμητων»: οι σωφρονιστικοί θεσμοί ως μέσο τιθάσευσης των αναταραχών που προκαλούν η μαζική ανεργία, η συρρίκνωση του κράτους πρόνοιας κ.ο.κ. Η σταδιακή διεθνοποίηση του μοντέλου.

**Μισέλ Φουκό «Ο μεγάλος εγκλεισμός» (μετάφραση Σπύρος Παντελάκης, εκδόσεις «Μαύρη Λίστα», Αθήνα, 1999).*

Συλλογή άρθρων και συνεντεύξεων του Μισέλ Φουκό που συνιστούν μια συμπυκνωμένη μαρτυρία της στρατευμένης και θεωρητικής δραστηριότητας του συγγραφέα γύρω από τον θεσμό της φυλακής.

ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΙΟΥ: Τάσος Κωστόπουλος, Αντα Ψαρρά, Δημήτρης Ψαρράς
ios@efsyn.gr

Πηγή:.efsyn.gr